

ABORDĂRI PRACTICE ACTUALE ÎN ASOCIEREA PRODUCĂTORILOR AGRICOLI

Camelia APETROAIE¹

¹Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași
e-mail ojcaiasi@yahoo.com

The Romanian's integration in European Union presumes fulfilling some criteria assumed in the agricultural area, too. In this context, the agricultural producers' association (the animal breeders' association, too) is a way to exceed some difficulties in the development of the production and, in the same time, an opportunity to access some European financings.

As a sensitive and difficult process (each member generally willing to benefit from the advantages of this structure, without assuming any responsibility, decisions or risks identification), the agricultural producers' association and the animal breeders' association, respectively, are two things that are approached differently.

The paper presents the association process at an institutional level, coming from the need of accessing direct payments for the village grazing, on one hand, and the potential beneficiaries' necessity of accessing financings by projects and the accumulation of significant points as a member of an associative structure, on the other hand. Then, there are some intentions to create associative structures for the development of the production, for finding new channels of distribution, for negotiating prices, as well.

For being functional through time, these associations have to cover some precise steps in order to establish a development strategy at a local level, for being able later to adhere at district, regional, national and international structures.

The paper presents these precise points of view with their long-term implications. The activities developed in Iași County have been made by the specialists from the agricultural advisory service in Iași and by other institutions, as well. The paper also presents some improper ways of approaching the association process.

Key words: integration, association, agriculture, difficulties financing opportunities

După primul an de integrare a României în Uniunea Europeană se manifestă schimbări privind receptivitatea producătorilor agricoli pentru procesul de asociere. Pe de o parte este vorba de a face față deciziilor asumate pentru integrarea în spațiul comunitar, iar pe de altă parte, există oportunități pentru accesarea unor finanțări europene.

MATERIAL ȘI METODĂ

Studiul analizează impactul procesului de asociere asupra producătorilor agricoli pe termen lung, modul de constituire a diverselor structuri organizatorice, precum și stadiul acestora după acest proces.

Datele prezentate se bazează pe aspectele concrete înregistrate în județul Iași în activitățile de consultanță privind: mediatizarea legislației în domeniu, condițiile necesare pentru înființarea asociațiilor producătorilor agricoli și a crescătorilor de animale, sprijinul acordat acestora conform prevederilor legislative, actualele asociații constituite, abordarea procesului de asociere la nivel instituțional.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În vederea accesării plăților directe și a plăților naționale complementare pentru pășunile comunale utilizate pentru pășunat sau producerea de fân necesar creșterii animalelor, legislația actuală prevede că au prioritate formele asociative ale crescătorilor de animale, condiția fiind ca acestea să aibă contracte de arendare / concesionare / închiriere / alte asemenea contracte de utilizare a pajiștilor încheiate cu Consiliile locale; sunt încurajate și Consiliile locale, care pot depune și ele documentație pentru plățile unice pe suprafață pentru pajiștile comunale, numai în condițiile în care nu percep taxe de pășunat și fac dovada că execută lucrări de întreținere a pajiștilor [9, 11].

Realitatea este exprimată prin următoarele situații concrete: a) deși s-au organizat acțiuni de consultanță pentru informarea potențialilor beneficiari încă din anul 2007, nu s-au constituit aceste forme asociative, fondurile pentru anul trecut fiind pierdute; cauzele pot fi reliefate astfel: neîncrederea crescătorilor de animale în formele asociative, neasumarea deciziilor pentru funcționarea acestora, lipsa de implicare în activitățile comunității, netransparență în aplicarea prevederilor legislative; b) în unele comune au existat inițiative de formare a asociațiilor de către deținătorii efectivelor de animale, având în vedere posibilitatea de a lua în concesiune pășunea comună și astfel a accesa plățile directe pe suprafață; c) în alte comunități rurale procesul de asociere a fost susținut și de administrația locală, prin hotărârea de a finanța crearea asociațiilor crescătorilor de animale; au existat însă și cazuri în care implicarea administrației locale a determinat reticență prin impunerea unei anumite persoane în cadrul asociației; d) pentru a reuși atragerea unor sume cât mai mari la nivel de județ prin plățile directe pe suprafață s-au implicat în crearea formelor asociative alte instituții, cu excepția consultanței agricole, asociațiile create fiind de fapt structuri care cuprind crescătorii de taurine sau de ovine dintr-o comunitate (fără implicarea concretă a acestora și fără informarea lor), cu un reprezentant al administrației locale sau al persoanei care și-a asumat răspunderea creșterii animalelor (fiind plătit pentru această activitate de către deținători) [8, 10, 12].

Pentru a fi funcționale în timp, asociațiile trebuie să parcurgă etape concrete pentru constituire și stabilirea unei strategii de dezvoltare la nivel local, pentru ca ulterior să adere la structuri județene, regionale, naționale și internaționale. Orice

nerespectare a acestor etape determină abateri de la procesul corect de asociere pe termen lung. Ca urmare, doar parțial cazurile prezentate anterior respectă aceste cerințe [1, 2, 3].

Pentru accesarea finanțărilor prin proiecte de către potențialii beneficiari este prevăzut un punctaj minim ce trebuie realizat. Un punctaj semnificativ (10 puncte) este acordat pentru calitatea de membru al unei forme asociative. Proiectele elaborate pentru modernizarea exploatațiilor agricole (Măsura 121) prin achiziții de utilaje în anul 2008 au depășit ca număr și valoare așteptările inițiale, astfel încât potențialii beneficiari au căutat să aibă un punctaj mai mare, iar apartenența la o asociație reprezenta o oportunitate [10, 11].

Astfel au fost multe solicitări la consultanța agricolă pentru contactarea unor asociații ale producătorilor de cereale sau ale legumicultorilor, numai pentru a dobândi actul doveditor al calității de membru al asociației. După această etapă, beneficiarii finanțărilor nu intenționau însă continuarea activității în cadrul formei organizatorice asociative. Reprezentanții legali ai asociațiilor au prezentat condițiile pentru a deveni membri, în unele cazuri acestea fiind acceptate, iar în altele au fost considerate prea costisitoare. Este vorba de o altfel de abordare a procesului de asociere diferită față de scopurile și obiectivele inițiale [6].

Apoi, există intenții de creare a structurilor asociative și pentru valorificarea producției, găsirea unor noi canale de distribuție, negocierea prețurilor. Producătorii agricoli consideră un dezavantaj rolul intermediarilor și activitatea acestora în piață, neluând în considerare lipsa lor de organizare.

Experiența cu diverse grupuri de producători arată că procesul de asociere este sensibil și dificil de realizat, fiecare membru dorind în general să beneficieze de avantajele acestui tip de structură organizatorică, fără asumarea răspunderii, luarea deciziilor, identificarea riscurilor. Dar, spre deosebire de anii anteriori, în anul 2008 acest proces este acceptat ca o alternativă viabilă în favoarea producătorilor agricoli, mai ales în condițiile în care funcționarea unei asociații poate determina recunoașterea ca grup de producători de către Ministerul Agriculturii și finanțarea activității acestuia cu procente în funcție de producția comercializată [4, 5,7].

În acest context consultanța agricolă s-a implicat în mediatizarea legislației privind crearea formelor asociative, în prezentarea avantajelor și cerințelor pentru funcționarea acestor structuri, a diferitelor forme legislative de constituire, a posibilităților de accesare a fondurilor europene. În același timp, a fost acordată consiliere pentru crearea propriu - zisă a asociațiilor, prin sprijinirea elaborării documentației pentru obținerea personalității juridice [11, 12].

CONCLUZII

Procesul de asociere este sensibil și dificil de realizat, fiecare membru dorind în general să beneficieze de avantajele acestui tip de structură organizatorică, fără asumarea răspunderii și luarea deciziilor. Dar, spre deosebire de anii anteriori, în

anul 2008 acest proces este acceptat din ce în ce mai mult de către producătorii agricoli ca o alternativă viabilă.

Respectarea etapelor de constituire a structurilor organizatorice asociative și implicarea membrilor asigură condițiile necesare pentru funcționalitatea acestora, iar nerespectarea lor determină abateri de la procesul corect de asociere pe termen lung.

Asocierea este o cale pentru creșterea performanțelor economice și sociale, precum și pentru modernizarea sectorului agricol, prin posibilitatea dezvoltării unei strategii la nivel local și prin aderarea ulterioară la structuri județene, regionale, naționale și internaționale.

Abordarea corectă a procesului de asociere la nivel instituțional poate sprijini acest proces, iar neluarea în considerare a etapelor corespunzătoare determină reticență. Forțarea procesului de asociere, indiferent de scopurile urmărite, nu asigură funcționalitatea structurilor create, ci determină neîncredere cu implicații pe termen lung.

Procesul de asociere este stimulat și de acordarea sprijinului financiar prin deciziile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, dar și prin accesarea fondurilor comunitare.

Consultanța agricolă ieșeană s-a implicat în cunoașterea modului de constituire a asociațiilor de către producătorii agricoli și crescătorii de animale și aplicarea în practică a acestui proces.

BIBLIOGRAFIE

1. Apetroaie, Camelia, 2001 – *Primele asociații de marketing la Iași*, "Agricultura României", nr. 42, p. 12, București.
2. Apetroaie, Camelia, 2001 – *Necesitatea și oportunitatea constituirii asociațiilor de marketing în agricultură în România. Rezultate practice obținute în județul Iași*, CD – Lucrări științifice, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară, Iași.
3. Apetroaie, Camelia, 2002 - *Cooperarea și asocierea în agricultură: posibilități și limite*, Lucrări Științifice, Seria Agronomie, vol. 45, U.Ș.A.M.V.Iași.
4. Apetroaie, Camelia, 2002 - *Evoluția formelor de cooperare și asociere în agricultura județului Iași*, Revista "Datina", august, pag. 3, Constanța.
5. Apetroaie, Camelia, 2004 - *Impactul integrării în Uniunea Europeană pentru țărânul român*, Lucrări Științifice, CD Seria Agronomie, vol. 47 , U.Ș.A.M.V.Iași.
6. Apetroaie, Camelia, 2007 - *Agricultura românească în primul an de aderare la Uniunea Europeană*, Simpozionul Național al Societății de Istorie și Retrologie Agrară, Bacău.
7. Apetroaie, Camelia, 2007 - *Avantajele asocierii și grupurile de producători*, Seminarul cu tema „Punerea în valoare a sectorului agroalimentar prin produse tradiționale”, Iași.
8. x x x, 2006 – 2008 - *Bază de date* – Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași.
9. x x x, 2007 – 2008 - *Date Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*.
10. x x x, 2005 – 2008 - *Colecția „Consultanța Agricolă Ieșeană”*, Editura Trinitas, Iași.
11. x x x, 2007 – 2008 – *Legislație (plăți directe pe suprafață, subvenții, fonduri europene)*.
12. x x x, 2005 – 2008 - *Acțiuni de consultanță: Bază de date* Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași.